

שה: לחמו' קטמי אבל אבו שהשלמתם הלכו גדולי
 נאיכו דבר קל לסלקם אבו מסלקין בסל או הקצרים
 שנו השלש מגות והמחר ושני תבשילין ודי לנו
 ככך ע"כ ונשלמתם הא למא עבוי יחוויר הסל
 או הקצרה למקומם כדי שתהיה לפניו כשאוחר
 שהגדה כדאמרי' למס עבוי למס שמוכין עליו דברים
 עם כדי שתהיה עניו לפניו כשאוחר ענה וו מרור
 זה כאלס הסדר הראשון:

פירוש ההגדה

הא

למא עבוי פי' כזה היה למס עבוי
 שאכלו אבותינו במצרים וכתוב
 בעמור ויטרי אין לרקדק למה לא אמר האי למא
 דלמס לשון ובר הוא והאי לשון קבדה הוא דהא
 אמרינן הא גברא והא תיובתיה ומה שכתבו
 לאמרו בלשון ארמית לפי שכולם היו מדברים
 בלשון ארמית ואין עמי הארץ עבויים לשון הקדש:
 דא כדי שלא יכירו מלאכי השרת שאנו מתפארים
 בכל וס ויקשרנו עלינו ויכדו עובדינו שאין אנו
 ראויין להגאל שאין מלאכי השרת מכירין לשון
 ארמית כמו שפירשנו בקדוש ואם תאמר מהו די
 אכלו אבותיך בארעא דמצרים כי ויאפו את הבצק
 לא היה אלא אחר יביאת מצרים ופירש ס"ר יהוסף
 האווי בשם בן עזרא שהיה שבוני בסודו והיו מאכילין
 אותו לחם מנה ולא כתבו לו לעולם חמץ והטעם
 מפני שהא קשה ואינו מתעבל במהרה כחמץ
 ויספיק ממנו מצע וכן היו עושים המצריים
 לישראל כתב רב מתתיהו עס שכתבו לומר כל דכפין
 יתו ויכול כך הים מכה אבות שהיו עבדיהן ש
 שולחנותם ולא היו סוגרין דלתותיהם והיו אומרים
 עכה כדי שיבאוי' ישראל העבדים שניביהם לאכול ולקבל
 שבר היו עושין זה ועשונו שכתבו שכיבי גוים ויתר
 משכיבי ישראל מפרסותן אותם בתחלה כדי שלא
 יחזרו על הפתחי' ואח"כ עבדיהן את השולחן ואומר
 כמכתב ראשונים ע"כ ואמרין במסכת תעבויות רב
 סוכא כי הוה אכיל הוה פתח הכי כל דכפין ויתו

ויכול וכליל כסח יש הונאה גדולה ואין ביד העבדים
 לקנות די ספוקם על כן הכנו לומר כל דכפין ויתו
 ויכול כלומר מי שהוא רעב ואין לו מה יאכל יבא
 ויאכל עמוכו וכל דגריך ויתו ויפתח פירושו שאיפשר
 שיש לאדם פת אורו ופת דוחן ואינו רעב שסרי' יש לו
 מה יאכל ואין לו מנה של מנה ולא דרכי הפסח כגון
 חרוסת ומרור ויין לארבע כוסות לכך אומר וכל
 דגריך ויתו ויפתח כלומ' יבא ויעשה סדר הפסח ואמר
 כך ידבר על לבם ואומר להם לא תבזבו אס אתם
 סמוכין על שולחן אחרי' השתא הכא השכה הוא' אתם
 כאן לשכה הנאש תהיו לשלום בארץ ישראל השתא
 עבדי השכה הואת אכחנו ואתם עשועבדים לשכם
 הנאש יבא המשיח וכקיה אכחנו ואתם משועבדים
 כדאמרין בראש השכה כביסן כגלו וכביסן עתידין
 להגאל ויש מפרשים כל דכפין ויתו ויכול כל מי
 שהרעבו עמנו בערב הפסח כדי לאכול מנה בתאבון
 יבא ויאכל מיד שאסור לאכול מנה בערב הפסח
 כדאמרין בירושלמי כל האוכל מנה בערב הפסח
 כאלו בועל ארוסתו בבית חמיו ופירו' מה בועל
 ארוסתו בבית חמיו לוקה אף זה לוקה פירושו אחר
 מה כלס איכה מותרת לבעלה אלא בשבעה ברכות
 כדאמרי' כלס בלא ברכה אסורה לבעלה ככדס אף
 ענה איכה מותרת ליאכל אלא בשבע ברכות ואלו הן
 ברכת היין וקדוש היום ושחמיוכו וכורא פרי
 האדמה וכרכת היין שאומר כשעסוים הסגדס
 והמוניא ולאכול מנה הרי שבע וגרסינן התם מן
 המכה ולמעלה לא יטעום כלום עד שתחשך כדי
 לאכול מנה בתאבון וחמיום הראשונים היו
 מרעובין עמם בערב הפסח כדי לאכול מנה
 בתאבון ומותר לטבל במיכי תרגא כגון פירות
 וקטניות ומטבל בכבי מעים וכיונא בהס שאין דברי'
 אלו משניעין ושותף ויין שהוא מוגד הלב כדי שיאכל'
 מנה בתאבון ואמרין במסכת סופרים הכבורות
 מתעבין ערב הפסח והכנושין כדי שיכנסו למנה
 בתאוס ואמרין בירושלמי כפרק ערבי פסחים
 דרבי לא הוה אכיל לא חמץ ולא מנה וקאמר טו
 טעמא משום דרבי בכור הוה וטעם לרבר
 מפני שהדג שסם בכורי מצרים והניל בכורי ישראל
 מתנוכס: